

EĞİTİM ARAŞTIRMALARININ GELİŞMESİ¹

Çeviren: Mehmet Ali KISAKÜREK*

Unesco genel konferansı, 1970 yılını Uluslararası Eğitim Yılı olarak ilan ettiğinde amaçlarından biri eğitim araştırmalarının geliştirilmesi idi. Eğitim araştırmalarının eğitim için taşıdığı anlam üzerinde durmak gerekir. Aşağıdaki paragraflarda kısaca, eğitim araştırmalarının ne olduğu, bu alandaki problemler ve önümüzdeki yıllarda eğitim araştırmalarından neler beklenebileceği gibi sorunlar tartışılacaktır. Burada bir noktaya değinmek gerekmektedir. Eğitim araştırmaları, diğer yeni çabalarda olduğu gibi, hızla gelişen bir çalışma alanıdır. Bu konuya karşı iki aşırı yaklaşım görülmektedir:

. Eğitimde araştırmanın önemini red eden ve araştırmaya gereken desteği göstermeyi ihmal eden yaklaşım.

. Eğitimde araştırmanın önemini mübalağalı bir şekilde savunan, araştırmanın eğitimde her hastalığa ilaç olarak gösterildiği yaklaşım.

Burada, mümkün olduğu kadar gerçekçi bir tutumla, önümüzdeki on yıl içinde eğitim araştırmalarındaki gelişmelerden ve bu alandaki beklentilerden söz edilecektir.

Aslında, eğitim araştırması, bilimsel metotların eğitim incelemelerine uygulanmasıdır; bu süreçte, problemin tanımlanması, veri toplama, toplanan verilerin objektif ve sistematik bir şekilde düzenlenmesi, analizi ve son olarak da başkalarına iletilecek sonuçların ortaya çıkarılması gibi bilinen aşamalar izlenir. Eğitim araştırmaları, psikoloji ve sosyoloji alanlarında kullanılan metotlardan faydalanmakta ve belli tip eğitim araştırmaları için ekonomik teori ve metotlar kullanmaktadır.

1 Unesco, Development of Educational Research, IEY Special Unit, No: 6, Paris, 1970.

* Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü Asistanı

I

Bir eğitim araştırmaları enstitüsünün programının içerdiği tipik araştırma alanları şunlardır.:

- . Öğrencilerin öğrenimi
- . Öğrencilerin okul sistemi içinde bir kurumdan diğer bir kuruma geçişleri
- . Eğitim programları
- . Öğretim ve öğretmenler
- . Öğretim ve öğrenim araç ve gereçleri
- . Eğitim İdaresi
- . Okul öncesi Eğitimi
- . Yaygın eğitim
- . Yetişkinler eğitimi
- . Özel eğitime muhtaç çocukların eğitimi
- . Eğitim plânlaması

Başlangıçta birçok eğitim araştırma kurumlarının çabaları öğrenme gücü testlerine (örneğin başarı testleri, zekâ testleri, beceri testleri vb.) yönelmiştir. Yüzyılımızın başlarında, Fransa'da, Millî Eğitim Bakanlığında, ilköğretimde başarılı olmayan ve özel eğitime muhtaç çocukların seçilmesi için bu gibi testler üzerinde bir hayli durulmuştur. Bu testler günümüzde hızla endüstriye ve askerlik hizmetlerine yayılmış, fakat başlangıçta bu ihtiyaç eğitim yöneticileri tarafından duyulmuştur. Eğitim araştırmalarına ilişkin faaliyetler test uygulamaları etrafında düzenlenmeye devam etmiştir.

Günümüzde gittikçe artan şekilde önem kazanan bir araştırma alanı da program araştırmalarıdır. Çoğu memleketlerde "ne öğretilim" sorununun geçerliği araştırılmakta ve okullarda bu açıdan geniş araştırma projeleri yürütmek üzere kaynaklar ayrılmaktadır. Öğretim metotlarının incelenmesi, öğretim araç ve gereçlerinin geliştirilmesi ve sınav sistemleri de bu tip araştırma alanına girmektedir. Bu tip incelemelerin hepsinde öğrencilere belli teknikler uygulanmaktadır.

İkinci dünya savaşı sonrası Japonya'da Amerikalılar tarafından getirilen okul sisteminin etkilerini değerlendirmek üzere, okullarda öğretim ve öğrenimi memleket ölçüsünde ele alan bir araştırma yapılmıştır. Tayland'da Bangkok Çocuk İnceleme Enstitüsü tarafından

1963 yılında ilkokul programları değerlendirilmiştir. Bunlar geniş ölçüde malî ve insan gücü kaynaklarını gerektiren büyük araştırma projeleridir. İsveç okul reformu, 20 yıl boyunca eğitim programlarını ve okul başarılarını incelemek suretiyle gerçekleşmiştir. Diğer birçok ülkelerde eğitim programlarını çeşitli yönlerden inceleyen araştırma projeleri gerek hükümet tarafından, gerekse de özel olarak desteklenmiştir. Sovyetler Birliğinde eğitim araştırmaları sonucunda ilk ve orta dereceli okulların hepsi için yeni programlar hazırlanmış ve üç yıl önce ilköğrenim süresi kısaltılmıştır. Bugün Sovyet okullarının yeni programları ve ders kitapları, bilimsel ve teknik gelişmelerin isteklerine daha iyi cevap verebilmektedir. Günümüzde Sovyet okul reformunun Sovyet Pedagoji Bilimleri Akademisinin çeşitli eğitim araştırmalarına dayandığı bilinmektedir.

İngiltere ve Galler Millî Eğitim Araştırmaları direktörü Profesör Wiseman kısa bir süre önce yazdığı makalesinde program alanında reforma duyulan ihtiyaç ile program değerlendirmeleri arasında tam bir tutarlık olmadığını açıklamıştır. Bir kısım eğitimcilerin, halkın kontrol ve mahrumiyet mekanizması olarak gördükleri test ve diğer ölçme araçlarına karşı bir hoşnutsuzluk duymaktadırlar. Eğitim programları ve öğretimin geçerliğini objektif tekniklere göre yürütmenin önemi henüz anlayışlamamıştır. ABD millî değerlendirme programı Dr. Wiseman'ın işaret ettiği nokta üzerinde durmaktadır. Amerikan Okul İdarecileri Derneği ise: "Eğitimi değerlendirmek için testen başka yollar da vardır. Bölgeler ve mahalleler arasındaki farklar nedeni ile, adaletsizliğe ve başarısızlığa götüren millî test programına karşı olduğumuzu tekrarlamak istiyoruz" demektedir. Bununla beraber, bu muhalefet, geniş ölçüde kongre tarafından ve özel fonlar tarafından malî destek gören halkla ilişkiler programı ile kırılmaktadır.

Öğretmen ihtiyacı, öğretim metot ve tekniklerinde geniş kapsamlı araştırmaların yapılmasına sebep olmaktadır. Öğrenme sırasındaki temel araştırmalardan ortaya çıkan programlı öğretim, eğitsel amaçlarla ele alınmıştır. Son yıllarda, geliştirilmiş gözlem metotları ile örneğin mikro öğretim) öğretmen yetiştirme alanında, gittikçe artan sayıda araştırma yapılmaktadır. Uluslararası Eğitim Kuruluşunun 1966 yılında Cenevre'de yapılan 29 uncu oturumunda, eğitim faaliyetlerinin başlangıç noktası olarak, çocuk hakkında psiko-eğitsel bilgiye duyulan ihtiyaç konu edilmiştir. Bu konferansta varılan sonuçlara göre, eğitim araştırmaları, diğer bilimsel araştırmalar gibi bir

tarafından öğretmenlerin, eğitim idarecilerinin, psikologların, diğer taraftan da iktisatçıların, istatistikçilerin ve sağlık personelinin işbirliğini gerektirmektedir.

II

Bütün araştırma alanlarını içeren bir programı olan araştırma kurumlarının sayısı çok azdır. Bunlardan çoğu hayli ihtisaslaşmış olup, bir kısmı (özellikle bir üniversite ile bağlantılı olanlar) sınırlı bir araştırma alanında çalışmaktadırlar (örneğin iki dil öğrenimi). Diğer taraftan, özellikle üniversite kurumları arasında, hiç programı olmayanlar ve öğretim üyelerine araştırma yapma hususunda serbestlik tanıyanlar da vardır. Devlet tarafından destek gören yada devlete bağlı olan araştırma kurumlarının çoğu, bilgi ve danışma amacı ile kendilerine iletilen günlük problemleri çözümleyebilmek ve mevcut çalışma programına ilişkin problemleri incelemek üzere, geniş programlar uygulamaktadırlar. Kamu araştırma ünitelerinden pek azında, genellikle üniversitelere terk edilmiş olan temel araştırmaları yürütmek üzere, elaman, zaman ve para bulunmaktadır. Belli sayıda, devlet ya da bir üniversitenin dışında, özerk araştırma kurumları da vardır. 1930 yılında kurulan çeşitli millî konseyler ve II. dünya savaşından beri kurulmuş olan birkaç millî eğitim araştırma kurumu, bu tip merkezlere örnek teşkil etmektedir. Genellikle bunların programları geniş olup, temel ve uygulamalı araştırmalarla uğraşmaktadırlar.

Her organizasyonun kendine göre avantajlı ve deavantajlı yanları vardır. Üniversite bir araştırma kurumu problemlerin seçiminde tam bir serbestiye sahiptir; böyle bir bağımsızlık araştırmacılar için son derece çekicidir. Buna karşılık bir kamu kurumu fon sağlama ve araştırma bulgularını uygulama bakımından daha avantajlıdır. Kamu kurumları, genellikle okullara ve diğer eğitim kurumlarına girme hususunda kolaylık görürler. Bununla beraber, çoğu hallerde, hükümetçe yapılan araştırmaların sonuçları politik nedenlerle saptırılmış olmakla suçlanır. Her ülkenin kendine uygun strüktürü bulması gerekir. Bu konuda tek bir rehberlik ve çözüm yolu yoktur.

Çoğu memleketler, fazla ihtisaslaşmış araştırma kurumları kurma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Herhangi bir kurumun personelini ve yapısını değiştirmek güçtür. Bir eğitim problemi önemini kaybetmesine rağmen, fazlaca ihtisaslaşmış elamanlar, kaynakların kaybı pahasına özel ilgi alanlarında çalışmaya devam edebilirler. Bir mem-

leketin yüksek seviyede ihtisaslaşmış araştırma kurumlarına sahip olabilmesi, o memleketteki araştırmacılar arasında fikir alış verişinin varlığına bağlıdır. 1968 Ağustosunda Unesco'nun Eğitim Araştırmaları konusunda topladığı ihtisas grubunun tasviye ettiği gibi, bu durumda dahi, kurumun fonksiyonu zaman zaman gözden geçirilmelidir.

Millî amaçlarla millî araştırma yapmanın önemi üzerinde durmak dahi gereksizdir. 1961 yılında Bangkok'ta, ilköğretim üzerine yapılan bir bölge seminerinde "Herbir üye devletin ihtiyaçlarına uygun yeterli araştırmalar, ancak o memleketin kendi elamanları tarafından yürütülebilir. Başka yerlerde yapılan incelemeler, mahalli veriler olmaksızın, bazı ip uçları sağlayabilir ve bu gibi çalışmalar, gelişme için temel teşkil edebilir; fakat tecrübelerin gösterdiği gibi, çoğu zaman bir sistem için geçerli olan metot ve teknikler, diğer bir sistem için geçerli olmamaktadır. Aynı şekilde, yabancı uzmanlar, ne kadar beceri ve millî ihtiyaçlara karşı anlayış sahibi olurlarsa olsunlar, araştırma bulguları ile mahalli ihtiyaçlar arasında ilişki kuramadıkları gibi, millî problemleri çözümlenecek araştırma problemleri geliştirmede de başarısız olmaktadırlar. Bu nedenle, iyi yetişmiş mahalli personel ve yeterli araştırma araçları ile donatılmış millî araştırma kurumları ve merkezleri geliştirilmelidir."

Her memlekette eğitim araştırma merkezlerinin geliştirilmesi ihtiyacı ile birlikte, belki de ondan daha fazla, eğitim görmüş, eğitim araştırması elamanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Çoğu memleketlerde, araştırmada yetişmiş ve tecrübe sahibi yeterli elaman sayısı azdır. Bazı memleketlerde ise uygun bir şekilde yetişmiş elaman bulunmamaktadır."

III

Tam zamanlı araştırma elamanlarının sayısı çok azdır. Eğitim araştırmaları yapan çoğu insanların öğretim yükleri bulunmaktadır; araştırmaya verilen zaman ile öğretime verilen zaman arasında çatışma olmaktadır. Teorik olarak, bu faaliyetlerin birbirlerini zenginleştirilmesi gerekmektedir. Aslında, günümüzde çoğu araştırma kurumlarının önemli problemlerinden biri, çalışma saati ve gün yönünden yeter sayıda araştırmacı bulma problemidir. Gerçekten, araştırma faaliyetleri, öğretim sorumluluğundan arta kalan zamanda yürütülmektedir.

Eğitim araştırmaları hizmetlerinde çalışanların birçoğu, psikoloji-istatistik geleneğinde yetişmişlerdir. Bunların yaptıkları çalışmalar eğitim psikolojisi ve lme teorileri ile yakından ilişkili olmaktadır. Bunun sonucu olarak, eğitim araştırmacıları arasında bir iletişim kolaylığı meydana gelmektedir. Bugün, eğitim araştırmacıları arasında uluslararası bir birlik kurulmuştur. Burada tehlike şudur; yürürlükteki araştırma anlayışına uymayan problem ve metotlar kullanılmamakta, önemli problemlerin incelenmesine ilişkin beceriler geliştirilmemekte, zmlenmemekte ve uygulanmamaktadır. Böyle bir tehlike, eğitim problemlerine disiplinlerarası bir yaklaşımla giderilebilir.

Günümüzde, eğitim araştırmalarında çalışacakların yetişme şekli ve kalitesine ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. Araştırma ve inceleme için elaman gerektie, uygulamadan yetişen araştırmacıları yeterlikte bilmedikleri bazı fonksiyonları yerine getirmeleri istenmektedir. Bu durum özellikle belli disiplinlerde ihtisaslaşmış çeşitli elamanların işbirliğini gerektiren geniş araştırmalarda göze çarpmaktadır. Diğer alanlarda değerini kanıtlamış olan disiplinlerarası araştırmalar, bugün eğitimde yeni bir çaba olarak göze çarpmaktadır. Araştırmacı yetiştirme problemi için kısa zamanda zm yolu bulunacağı mit edilmektedir. Dünyanın çoğu önemli problemleri eğitim açısından özümlenmesi gereken problemlerdir. Bundan dolayı eğitim araştırmaları, çoğu zaman pedagojik açıdan ele alınmaktadır. Fakat bugün, eğitimin toplum üzerine etkisi öylesine yaygındır ki; eğitim problemlerinin zm yalnızca eğitim bölüm veya kurumlarında görülenlerle yetinmeyip, farklı zm yolları bulmayı da gerektirmektedir.

Eğitim araştırmacılarının yetiştirilmesi konusunda mevcut çabalara rağmen, önümüzdeki yıllarda özellikle, ekonomik kalkınmaya muhtaç bölgelerde, eğitim araştırmacısı sayısı az olacaktır. Araştırma kurumlarında çalışanlar, iş başında yetişen yarı kalifiye elemanlardan meydana gelecektir. Bir araştırmayı plnlayacak ve uygulayacak seviyede, çok sayıda elamanı kısa zamanda yetiştirmek çok g ve pahalıdır. Bu bir dezavantaj sayılmamalıdır. Tecrübeler, yetişmiş öğretmenlerin kısa ve yoğun kurslarla faydalı olacaklarını göstermiştir. Bunlar bilgi toplama, kotlama, verilerin temel analizi konusunda faydalı olabilirler.

Çoğu zaman, eğitim araştırmacılarının araştırma metotlarında ğretim görmeden önce ğretmen olarak yetiştirilmeleri savunulur. Böyle bir görüş, bir araştırmada çeşitli aşamalarda becerilerin kazanıl-

ması ile, öğretmenin rol oynayabileceği araştırma ekiplerinin organizasyonu arasındaki farkı görmekten doğmaktadır. Araştırmacının yetişmesi, girmeyeceği bir meslek için ek bir öğrenim görmesini giderecek kadar uzun ve pahalıdır. Diğer taraftan, bir öğretmen yetiştirme programına araştırma kavram ve metotlarına ilişkin dersler de konulabilir (Örneğin istatistik, ölçme teorileri, eğitim sosyolojisi, eğitim psikolojisi vb) Uganda'nın tanınmış eğitimcilerinden Prof. Kajubi, bunun, eğitim sistemlerini diğer memleketlerden adapte etmiş eski koloniler için, büyük önem taşıdığını söylemektedir. Zira bu gibi memleketlerde, öğretmen yetiştiren kurumlarda geleneksel örüntülere şüphe ile bakan ve yapılmış araştırma sonuçlarını öğretimde kullanan öğretmenler bulunmaktadır.

IV

Eğitim araştırmaları elemanlarının yetişmesinde kampüterleşmeden dolayı bir değişiklik gerekmektedir. Kompüterler araştırma projelerinin genişlemesi ve plânlanmasına yardım etmişlerdir. Çekmecesinin alt gözünde birkaç sayfalık incelemesi bulunan profesörlere artık saygı gösterilmemektedir. Deneysel, istatistikî yönlerden sağlıklı olan bilimlerin prestiji eğitim araştırmaları dünyasına yayılmış, eğitim araştırmalarını çekici hale getirmiştir. Araştırma idaresi ve organizasyonu kavramları gittikçe birbirine yaklaşmaktadır. Ö-nümüzdeki yirmi yıl içinde bilimsel araştırmaların atitüdler ve nitelikler yönünden eğitim araştırmalarına geniş ölçüde etki yapabileceği söylenebilir. Sonuç olarak, eğitim araştırmaları ile eğitimciler dünyası bir birleşmeden çok, belki de tamamen ayrılacaklardır.

Kompüterizasyonun ikinci derecede fakat önemli bir sonucu, araştırma dökümantasyon problemleri çalışması olmuştur. Bu 1960'ların önemli gelişmelerinden biridir. 1970'lerde yeterli bir uluslararası indeks sistemi sağlayarak yararlı bir bilgi toplama sistemi ile hem araştırmanın, hem de araştırmadan yararlananın ihtiyaçları karşılanmıştır. Bu önemli eylem sahasında, Unesco, Uluslararası Eğitim Bürosu ile birlikte millî ve bölgesel kuruluşlarla da işbirliği yaparak, yeterli bir uluslararası sınıflandırma geliştirmektedir.

V

Geniş araştırma projelerinin devam etmesi için fizikî araçların hazırlanması, eğitim araştırmasına ne kadar harcama yapılması gerektiği gibi önemli bir sorunu ortaya çıkarmıştır. Unesco Genel

Direktörü Maheu, ekim 1967 de Williamsburg (Virginia)'da yapılan, Dünya Eğitim Krizi Uluslararası Konferansında, "eğitim araştırmalarında ciddi-etkin çalışma yapılmak isteniyorsa, bir millî eğitim bütçesinin en az % 2 sinin araştırmaya tahsis edilmesi gerekir" demiştir. Bu, oldukça küçük bir ödenek olmakla beraber, bugün eğitim araştırmalarına ayrılanlardan oldukça fazladır. Eğitim araştırmalarına yapılan toplam harcama hakkında pek az veri mevcuttur, fakat araştırmaların geniş olarak yürütüldüğü İsveç, Avustralya ve ABD gibi önde gelen ülkelerde yapılan çeşitli harcama tahminlerinde, 1965 lerde eğitim araştırmaları harcamalarının % 1 den daha az olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya ne kadar harcama yapılırsa yapılsın, araştırmanın desteklenmesi millî açıdan yeterli bir kaynak yatırımını gerektirir. Eğitim Araştırmaları Uzmanlar Toplantısında (Toronto, 1968), hem çeşitli araştırma fonksiyonlarının yerine getirilmesinde (örneğin bilgi araştırma konularının kapsanmasında, kaynak ayırma plânlamasına büyük bir önem verilmiştir. Bu amaçla çeşitli ülkelerde, araştırma ödenekleri ayırma veya araştırma programları yapma ve araştırma kaynaklarını kontrol için merkezî araştırma meclisleri kurulmaktadır. Büyük bir ihtimalle önümüzdeki on yıl içinde bu gibi merkezî araştırma kurumlarının sayısı gittikçe artacaktır.

Eğitim araştırmaları yapanlarla, eğitim araştırma sonuçlarını uygulayanlar arasındaki ilişki, eğitim araştırmacılarını gittikçe daha fazla ilgilendirmektedir. İsveç'in ileri gelen eğitim araştırmacılarından Prof. Torsten Husen'in geçenlerde ortaya attığı şu sorun düşündürücüdür: "Bilim adamının araştırmayı uygulayanlara karşı dogmatik olmayan, eleştirci tavırları ve şahsiyet bütünlüğü nasıl korunabilir? Böyle sıhhatli bir ilişki kurulmadığı takdirde, bilim adamı araştırmayı kullanan sektörden kopma korkusu ile adeta bir din adamı hüvviyetine bürünme zorunda kalabilir. Bana göre, bir araştırma kurumunda dikkat edilmesi gereken önemli husus, sıkı bir zaman çizelgesi ve her ne pahasına olursa olsun sonuç alma baskısının uygulanması değildir. Bazan verilerle uğraşırken hiç ümit edilmedik sonuçlara götürecek bulgular ortaya çıkabilir. Böyle bir çaba, araştırmacının önemli bir yönünü teşkil eder. Bir bilim adamı için dikkat edilecek noktalardan biri de kendisini bütün gün idarî çalışmalarla bunaltacak -proje direktörlüğü gibi- bürokrasi içine düşmemesidir. Mekanizmanın teknik yönden en iyi bir şekilde işlediğine dikkat etmek, böyle bir mekanizmadan ne beklendiği üzerinde fazla durmamak gerekir."

VI

Bunlar, idarecileri hayli düşündüren sorunlardır (Araştırmacılar konu üzerinde zaten düşünmekte ve yazmaktadırlar). Hükümetler araştırma için ödeme yaptıklarında, bu harcamalardan en etkin sonuçları çıkarmak isterler. Bürokratik kuralların araştırma süreçlerini ve sonuçlarını denetlemekte olduğu açıktır; bu sonuçlar çoğu zaman beklendiği gibi değildir. Araştırma idaresi alanı değişiklik gerektirmektedir. Önümüzdeki on yıl içinde bu konuda bazı düzenlemeler ümit edilmektedir. Şüphesiz, eğitim araştırmaları dünyası, geniş bilimsel araştırma programlarının yönetiminden bazı şeyler öğrenecektir.

Buna karşılık, bilimsel araştırma sahası ile, eğitim araştırma dünyasında öğretmenin rolü mühendisle kıyaslandığında, mühendisin rolü belirsizdir ve aydınlatılması gerekir. Gümünüzde öğretmene sık sık araştırma uygulayıcısı (öğretmen araştırma için ne harcama yapmaktadır, ne de araştırmanın devam ettirilmesi ile ilgilidir) veya bazen de araştırmacı işlemleri yapılmaktadır. Belki bu anlam belirsizliği, öğretmenlerin çalışırken, kendi günlük uygulamalarını geliştirirken yaptıkları her çaba için "araştırma" kelimesini gelişigüzel kullanılmaları nedeniyledir. Bir öğretmenin eğitim araştırmaları ile ilgisi, bir mühendisin eğitim araştırmalarındaki rolü ile karşılaştırılmalıdır: Başta uygulamalı araştırmalar olmak üzere çoğu araştırma projelerinde yetişmiş, yetenekli bir yardımcı ve araştırma alanında yetişmiş bir uygulayıcı, araştırmacıya alandaki uygulamalar hakkında yol gösterebilir, fakat araştırmayı nasıl yapacağı hususunda karışmaz.

Gerçekten, bilimsel araştırma ile karşı karşıya olan mühendis örneğini tekrar düşündüğümüzde, hakkında fikir yürüttüğümüz araştırma sonuçlarının öğretmenlere yayılmasında bazı yanlış problemlere yer verildiği ve gerçek problemin araştırma sonuçlarının öğretim ve öğrenme uygulamalarıyla kaynaştırılması olduğu görülür. Araştırma sonuçlarının kullanılmasında, öğretmenlerin yararlanması için bir rapor yazma en etkin yol olmayabilir. Tanınmış ABD'li eğitim araştırmacısı Profesör Guba, Endüstride araştırma bulgularını uygulamaya dönüştürmek için 5-11 kat daha fazla yatırım gerektiğini belirtmiştir. Gelişme, uygulayıcıların ve araştırmacıların tek başına yürütemeyecekleri kadar karışık bir süreçtir. Böyle bir iş, yüksek derecede yetişmiş elamanlar gerektirmektedir.

Son on yıl içinde bazı memleketler, eğitim araştırması gelişiminin kurumlaşması için çaba harcamışlardır. Örneğin ABD ve İsveç,

bu amaçla özel merkezler kurmuşlardır. SSCB’de öğretmenler araştırma ile yakından ilgilenmekte, “deneme okulları” ve “problem laboratuvarları”ndan geniş ölçüde yararlanılmaktadır. “Gelişme” üzerinde durulduğundan, artık “gelişme” eğitim için bir problem olmamaktadır. (SSCB’de araştırma konseyine mali destek ve kabul için sunulan araştırma projelerinde sonuçlardan uygulamaya nasıl geçileceğine ilişkin bir kısım da vardır.)

VII

1970 ve 1980’lerde eğitim araştırmaları dünyasında gelişen fikirleri görebilmek için günümüzün eğilimlerini özetleyecek olursak, şüphesiz, eğitim problemleri o kadar önem kazanmışlardır ki; birçok hükümetler problemleri çözmeye yardım için karşılayabilecekleri kadar çok yardım isteyeceklerdir. Bilgi sağlama ve durumları değerlendirmenin bir aracı olarak eğitim araştırmaları, önemli sorunları mümkün olduğu kadar çabuk çözümleyebilmek için örgütlenme zorunluluğu ortaya çıkacaktır. Böyle kurumsal bir model iki ana problem ortaya çıkarır; birincisi, araştırma süreçlerinde araştırmacı ile devlet arasında araştırmanın plânlanması, yürütmesi ve kontrolü yönünden nasıl bir ilişki olacaktır? İkincisi, eğitim araştırmacı, öğretmen ve okul idarecisi ile eğitim araştırmacı ve üniversite arasında nasıl bir ilişki kurulacaktır? Günümüzde bu iki problem deneme aşamasındadır. Genellikle doyurucu çözüm yollarının getirilmesi zaman alacaktır. Bilimsel araştırma politikasında alınan kararlar, eğitim araştırmaları için bulunan çözüm yollarını büyük ölçüde etkileyecektir.